

Štěpán Esterle: Analýza vztahu zásad sociální nauky církve a stanovisek hnutí SPD - Tomio Okamura.

Diplomant i přes počáteční obtíže dokázal zřetelně ohraničit zadání práce a soustředil se v ní na hledání odpovědi na základní otázku po náplni křesťanských hodnot u konkrétního politického subjektu, jímž je hnutí Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury. Jeho text zároveň ve výsledku ukazuje, že jsou místa společenské reflexe, kde je hlas teologa nezbytný: pokud se současný politický kontext odkazuje na „křesťanské hodnoty“, musíme zkoumat, zda užitá rétorika a náplň těchto hodnot, na které se odvolávají konkrétní politické subjekty, se skutečně kryje s obsahem, který pojmu křesťanské hodnoty připisuje teologická etika.

Za přínosné považuji i to, že si diplomant dokázal metodicky jasně vymezit zdroje, se kterými lze reálně pracovat a opravdu naplnil záměr, který vytyčil již v názvu své práce. Oblast křesťanských hodnot zúžil na obsah katolické sociální nauky s jejími konkrétními zásadami, z vyjádření SPD se soustředil na stanoviska a programové dokumenty publikované na webových stránkách vybraného politického hnutí. Autor pečlivě třídí jednotlivá stanoviska a před samotnou analýzou výroků si nejprve všímá, kterým oblastem je věnována největší pozornost, aby tak mohl případně korigovat vlastní předporozumění ohledně témat, jímž se zvolené politické hnutí zabývá.

Druhá kapitola, která se věnuje zásadám sociální nauky církve, by jistě snesla interpretační prohloubení – rozumím ovšem autorově snaze o maximální věcnost a doslovnost, kvůli které se soustředil především na prezentaci základních obsahů nauky, aby tak bylo v následujících kapitolách co nejzřejmější, ve kterých místech bude docházet ke kolizi mezi stanovisky politického subjektu, který se odvolává na křesťanskou tradici, a reálnými obsahy této tradice. V tom smyslu i první část třetí kapitoly věnovaná analýze politicko-společenských stanovisek SPD podle příslušnosti k ministerstvu tvoří pouhé předpolí k její druhé části a zejména čtvrté kapitole, kde autor přehledně rekapituluje tři nejčastěji řešená politicko-společenská témata hnutí SPD (subsidiarita/suverenita; postoj k migraci a postoj k zahraniční police) a konfrontuje je s jednotlivými zásadami sociální nauky církve. Zvláštní pozornost autor posléze věnuje specifické práci s fakty, kterou našel při analýze stanovisek hnutí – část kapitoly proto tvoří analýza způsobů manipulace, které našel v prezentaci postojů hnutí (svalování viny, nálepkování, práce s emocemi, fabulace). Následuje komparace stanovisek hnutí s jednotlivými zásadami katolické sociální nauky (podkapitola 4.5.-4.9)

Čtvrtá kapitola tvoří bezesporu jádro předložené diplomové práce a společně s se závěrem by bylo vzhledem k významnosti tématu vhodné ji upravit k publikaci. V tom případě bych však autora prosila, aby se ještě zamyslel nad vnitřní stavbou čtvrté části. Mám na mysli zejména téma manipulace a následné komparace zásad a stanovisek. Téma manipulace je samozřejmě dobře doloženo, jen by mohlo být jaksí „zeštíhleno“ a je otázka, zda by nemohlo být včleněno do závěru, protože na rozdíl od argumentace odlišností obsahu mezi stanovisky SPD a katolickou sociální naukou, jde o techniku komunikace a práce s posluchačem, domnívám se.

Závěr, k němuž autor dospívá, tj. že stanoviska SPD odporují katolické sociální nauce, se dal jistě předpokládat, je ovšem významné, že je podložen důkladnou analýzou konkrétních textů obou stran. Autor své práci věnoval maximální úsilí, proto i přes drobné nedostatky (i formálního typu, např. některé odkazy v poznámkách pod čarou měly být kráceny) práci jednoznačně doporučuji k obhajobě, a to s navrhovaným hodnocením výborně.

V Praze, 28.8. 2018